

**МІЖДИСЦИПЛІНАРНА
КУРСОВА РОБОТА
З ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН**

UNIVERSITY

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

**МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КУРСОВА РОБОТА
З ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН**

Методичні вказівки

Чернівці

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2023

УДК 378.147.016:336].091.33:001.891
М 582

Друкується за ухвалою вченої ради економічного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
(протокол № 2 від 20.09.2023 року)

М 580 **Міждисциплінарна** курсова робота з фінансових дисциплін :
методичні вказівки / укл. Н.А. Бак, П.О. Нікіфоров,
Н.Л. Марусяк. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича,
2023. 48 с.

Видання містить методичні вказівки до виконання міждисциплінарної курсової роботи з фінансових дисциплін для здобувачів освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: загальні рекомендації методичного характеру, зразок оформлення титульної сторінки, списку використаних джерел, а також орієнтовну тематику курсових робіт, критерії їх оцінки та рекомендований перелік інформаційних джерел.

Для студентів усіх форм навчання.

УДК 378.147.016:336].091.33:001.891

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	5
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЕТАПІВ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	7
2.1. Вибір теми.....	7
2.2. Вивчення теоретичних та інформаційних джерел, складання плану роботи.....	8
2.3. Збір, обробка й аналіз практичної інформації	14
2.4. Написання й оформлення роботи	17
2.4.1. Загальні вимоги	17
2.4.2. Вимоги до нумерування	19
2.4.3. Правила подання ілюстративного матеріалу.....	20
2.4.4. Правила подання формул	24
2.4.5. Правила цитування та посилання на використані джерела.....	24
2.4.6. Оформлення списку використаних джерел	25
2.4.7. Правила оформлення додатків	25
3. Підготовка до захисту та захист курсової роботи	26
Додаток А. Рекомендована тематика курсових робіт	28
Додаток Б. Зразок титульної сторінки.....	41
Додаток В. Зразок оформлення списку використаних джерел ...	42
Додаток Г. Критерії оцінювання курсової роботи	44

ВСТУП

Виконання та захист міждисциплінарної курсової роботи з фінансових дисциплін - це невід'ємний елемент процесу підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня. Зокрема вони повинні засвоїти та оволодіти компетенціями, що формуються при вивченні таких обов'язкових компонент: «Гроші і кредит», «Фінанси», «Банківська система», «Фінанси домогосподарств», «Фінанси підприємств», «Податкова система», «Страховання», «Банківські операції і технології».

Міждисциплінарна курсова робота з фінансових дисциплін - це самостійне наукове дослідження. У ній студент повинен показати ґрунтовні знання та правильне розуміння закономірностей, які складаються у сфері грошових і фінансових відносин, уміння глибоко та всебічно досліджувати проблемні питання, працювати з інформаційними джерелами, використовувати законодавчий і нормативний матеріал, аналізувати числові дані й самостійно викладати власні думки з приводу того чи іншого питання, робити обґрунтовані висновки та надавати конкретні пропозиції.

Міждисциплінарну курсову роботу виконують з **метою**:

- поглибити й закріпити теоретичні знання щодо становлення, функціонування та перспектив розвитку грошової й фінансової систем держави, в цілому та в розрізі окремих їхніх складових;

- отримати навички ведення наукової дискусії;

- напрацювати прикладні вміння аналізу та систематизації конкретних практичних матеріалів, виявлення проблем і причин їх виникнення, а також використання наукових положень для розв'язання проблем, обґрунтування заходів, формулювання висновків і пропозицій.

Досвід написання міждисциплінарної курсової роботи з фінансових дисциплін дає студентам можливість більш ґрунтовно підготуватися до виконання міждисциплінарної курсової роботи з професійно-орієнтованих дисциплін, а також кваліфікаційної роботи.

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ТА ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Міждисциплінарну курсову роботу студент повинен виконати індивідуально за затвердженою темою з дотриманням таких **вимог**:

- доведеність теоретичних положень з посиланням на першоджерела;

- використання реальної (достовірної) статистичної, фінансової, податкової звітності, отриманої із джерел, зазначених у списку використаних джерел, і належно проаналізованої;

- наявність обґрунтованих студентом пропозицій теоретичного та прикладного характеру за темою й об'єктом дослідження.

Міждисциплінарна курсова робота – один з обов'язкових видів науково-дослідної діяльності здобувача та майбутнього бакалавра фінансів, банківської справи та страхування. Виконання курсової роботи - послідовний процес, який містить такі *етапи*:

1. Вибір студентом теми дослідження та наукового керівника.

Рекомендована тематика міждисциплінарних курсових робіт наведена в **додатку А**.

2. Опрацювання літературних та інших джерел, складання плану курсової роботи та його узгодження з науковим керівником.

3. Виконання завдань курсового дослідження згідно з його робочим планом, що передбачає збір, обробку й аналіз теоретичного й практичного матеріалу.

4. Узагальнення результатів дослідження (написання та оформлення курсової роботи).

5. Подання на кафедру фінансів і кредиту готової роботи для її наступного рецензування.

6. Отримання допуску до захисту курсової роботи.

7. Захист курсової роботи.

Ухвалою на засіданні кафедри фінансів і кредиту кожному здобувачу призначається науковий керівник курсової роботи – викладач кафедри.

Науковий керівник курсової роботи зобов'язаний:

- рекомендувати студенту методологічні та інформаційні джерела за темою дослідження;
- безпосередньо та систематично консультувати студента;
- підготувати й дати рецензію на завершену курсову роботу;
- нести відповідальність за об'єктивність і самостійність підготовки студентом курсової роботи;
- бути присутнім на захисті курсових робіт здобувачів, науковим керівником робіт яких він є.

Здобувач зобов'язаний:

- скласти й узгодити з науковим керівником план курсової роботи;
- у разі необхідності уточнити коло питань, які підлягають вивченню;
- систематично працювати над науковою літературою та іншими джерелами інформації;
- зібрати та проаналізувати дані статистичної, фінансової та іншої звітності для обґрунтування власних наукових рекомендацій;
- доповідати науковому керівнику про хід роботи й одержувати від нього необхідні консультації;
- своєчасно подати науковому керівнику на перевірку завершену роботу, в разі необхідності (при отриманні від наукового керівника зауважень і порад) - виправити й доповнити курсову роботу.

Власні дії, пов'язані з проведенням наукового дослідження, студент повинен узгоджувати з призначеним йому науковим керівником.

Увага!

Студент несе відповідальність за:

- достовірність використаної в роботі інформації;
- відповідність джерелам зроблених у роботі посилань;
- самостійність виконання курсової роботи в цілому.

Обґрунтованість зроблених у роботі висновків і внесених пропозицій перевіряє та підтверджує науковий керівник.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЕТАПІВ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Вибір теми

З вибору теми курсової роботи починається підготовка до її виконання. За своєю суттю цей етап є основою курсового дослідження студента. Крім того, від обраної теми, як правило, залежать напрямки подальшої наукової та професійної діяльності майбутнього фахівця. Тому до її вибору студентові треба підходити виважено, раціонально, з урахуванням усіх можливостей по збору теоретичного та, в разі необхідності, практичного матеріалу, наступного формування інформаційної бази курсової роботи, а також використання результатів курсового дослідження в майбутній професійній діяльності.

Право вибору теми надається студенту з тематики, затвердженої на засіданні кафедри. Тематика міждисциплінарних курсових робіт на початку кожного навчального року уточнюється з урахуванням змін, що відбулись у фінансово-економічній теорії та практиці господарювання.

Обираючи тему курсової роботи, необхідно врахувати такі критерії, як актуальність теми та її відповідність профілю навчання студента.

Порада студентові

Не переривайте діалектику власних наукових досліджень у минулому (виконання реферативних та інших самостійних наукових завдань, підготовка виступів, публікація тез у наукових конференціях).

Спрямуйте свої зусилля на поглиблення та узагальнення знань у сфері власних наукових інтересів.

Студент може запропонувати власну тему, якої немає в переліку рекомендованих тем курсової роботи. Але таку тему потрібно попередньо узгодити з науковим керівником.

Назва теми курсової роботи повинна бути стислою, конкретною та чіткою.

Увага!

Зміна теми курсового дослідження після її затвердження, а також дублювання теми іншими студентами не допускається.

2.2. Вивчення теоретичних та інформаційних джерел, складання плану роботи

Продуманість і цілеспрямованість підготовчої роботи – запорука успіху при проведенні наукового дослідження. Тому студент, обравши тему курсової роботи, повинен чітко розуміти її мету, послідовність етапів виконання роботи, а також уміло підібрати необхідні інформаційні джерела.

Перед складанням плану курсової роботи науковий керівник консультує студента з таких питань:

- визначення конкретних напрямків дослідження;
- обрання методики збору й обробки інформації, її джерел;
- рекомендування макетів таблиць для різних розділів роботи.

Виконання курсової роботи повинно ґрунтуватися на опрацюванні (вивченні та узагальненні) положень чинних законодавчо-нормативних актів, науково-монографічної та періодичної літератури, а також дослідженні фінансової інформації прикладного характеру.

Теоретичні та інформаційні джерела для виконання завдань курсової роботи студент підбирає самостійно. Для підбору необхідної літератури доречно використати предметні та систематичні каталоги в бібліотеках (у тому числі електронних), де, перш за все, визначити монографічні видання з проблеми за останні роки. Також значну допомогу при вивченні проблеми можуть надати періодичні видання. Найбільша кількість публікацій з питань фінансів є в журналах “Фінанси України”, “Світ фінансів”, “Економіка України”, а також на порталах “Дзеркало тижня”, “Фінансовий тижневик”, “Україна фінансова” тощо. Огляди змісту економічних журналів друкують в останньому номері за кожен рік.

Написання першого розділу курсової роботи можливе після глибокого вивчення чинної законодавчо-нормативної бази та літературних джерел, що містять результати наукових досліджень і висвітлюють погляди вітчизняних і зарубіжних економістів по темі курсової роботи (монографій, наукових збірників, матеріалів наукових і науково-практичних конференцій, публікацій у фахових журналах, періодичній пресі тощо). При цьому особливу увагу необхідно звернути на дискусійні, неоднозначні твердження вітчизняних і зарубіжних науковців, пропозиції практиків. Підсумком проблемно-теоретичної частини дослідження студента (першого розділу його курсової роботи) повинно стати визначення власного обґрунтованого погляду щодо розглянутих питань. Його наявність, логічна аргументація суттєво підвищують цінність проведеного здобувачем дослідження, тому обов'язкова в роботі.

Після вивчення літературних джерел студент самостійно складає та подає науковому керівнику план курсової роботи для його затвердження.

Увага!

При складанні плану курсової роботи треба взяти до уваги:

- план повинен розкривати суть обраної теми, напрямок досягнення мети дослідження, постановки та виконання окремих завдань у роботі;
- питання плану повинні бути чіткі та розкриті в логічній послідовності та взаємозв'язку.

Під час виконання завдань курсової роботи план може бути уточнений і відкоригований.

Порада студентів

Підготуйте кілька (два-три) варіанти плану роботи. Після обговорення запропонованих варіантів з науковим керівником буде відібрано (або на їх основі - складено) найбільш прийнятний план курсового дослідження.

План курсової роботи повинен відобразити її структуру, яка передбачає такі складові: вступ, основна частина (розділи), висновки, список використаних джерел, додатки (за потреби).

Вимоги до вступу курсової роботи:

- розмір – 2-3 сторінки;
- послідовність (черговість) розкриття інформації:

1. *Актуальність теми* курсової роботи та її місце в сучасних наукових дослідженнях з фінансової та загальноекономічної тематики.

2. *Мета і завдання* роботи, постановка та виконання яких сприяють досягненню мети.

- як правило, мета курсової роботи передбачає “обґрунтування заходів з розв’язання проблем...”, “удосконалення...”, “поліпшення...”; формулювати мету як “дослідження...” неправильно, оскільки такі слова відображають не мету роботи, а спосіб її досягнення;

- назви питань у плані відображають ті завдання, які студент повинен виконати під час наукового дослідження.

3. *Об’єкт і предмет* дослідження.

- об’єкт повинен корелювати з обраною темою дослідження;
- об’єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як ціле із частковим: предмет перебуває в межах об’єкта, характеризуючи тему дослідження (наприклад, за об’єкт курсової роботи може бути обрана система монетарних відносин у державі, в межах якої конкретизовано предмет дослідження – механізм регулювання грошових потоків).

4. *Методологічна база* дослідження:

- формується на основі положень світової та вітчизняної економічної думки, досліджень провідних науковців і практиків у сфері грошей, фінансів і кредиту, які вплинули на позиції автора курсової роботи, а також на чинній законодавчо-нормативній базі;

- передбачає *методи дослідження*, перелік яких може містити:

а) загальнонаукові методи: порівняння, аналіз, синтез, індукція та дедукція, аналогія, розвиток від абстрактного до конкретного, історичне й логічне тощо;

б) специфічні методи економічного дослідження: в тому числі статистичні й економіко-математичні методи.

5. *Інформаційна база* дослідження:

- містить джерела аналітичних показників, фактологічних даних, а також посилання на матеріали, використані при виконанні визначених у вступі роботи завдань (наприклад, офіційна статистична та фінансова звітність, статутні документи, результати соціологічних досліджень тощо).

6. Відомості про *обсяг і структуру* курсової роботи:

- містять інформацію про складові курсової роботи, а також загальний її обсяг, який вимірюється кількістю сторінок (без урахування сторінок, на яких розміщено список використаних джерел і додатки), і кількість ілюстративного матеріалу (таблиць і рисунків).

Вимоги до основної частини курсової роботи:

Основна частина роботи (25-30 сторінок) складається з трьох розділів, кожен з яких передбачає наявність двох питань.

Увага!

- матеріал у розділах, а всередині розділів – по питаннях, потрібно рівномірно розподілити; рекомендований обсяг кожного розділу – 8-10 сторінок, питань – 4-5 сторінок;
- розділ не може складатися з одного питання;
- назви розділів не повинні повторювати назву теми роботи, а назви питань – назви розділів;
- кількість ілюстрацій (рисунків і таблиць) у розділах повинна бути оптимальною; великі за обсягом ілюстрації (які займають не менше однієї повної сторінки) потрібно перенести в додатки;
- останній абзац у розділі – це стислий підсумок основних положень, розкритих у питаннях розділу;
- при використанні в роботі цитат або довільному викладі запозиченого матеріалу обов'язково необхідно зазначити джерело використаної інформації.

Перший розділ:

- має теоретичний характер (студент повинен навести основні теоретичні положення досліджуваної проблеми, розкрити їх суть);
- відображає здатність студента самостійно опрацьовувати літературні джерела за темою дослідження з наступним формулюванням висновків.

Другий розділ:

- має інформаційно-аналітичний характер (за допомогою вищенаведених методів на основі інформаційної бази курсової роботи, відповідно до встановлених завдань, студент повинен провести розрахунки, проаналізувати та оцінити фактичний стан предмету дослідження, виявити особливості й тенденції його розвитку);
- відображає вміння студента самостійно аналізувати фактологічний і цифровий матеріал, узагальнювати його, а також формулювати висновки й пропозиції;
- містить ілюстрації, які в компактному та зручному для сприйняття вигляді характеризують досліджувані процеси.

Порада студентів

При написанні другого розділу курсової роботи проаналізуйте вихідну числову інформацію за складом, структурою, в динаміці; якщо це доцільно й можливо, застосуйте методу факторного аналізу.

Увага!

- при підготовці другого розділу курсової роботи студент повинен використати фактологічний і цифровий матеріал за період не менший, ніж три роки;
- не допускається дублювання (переписування) тексту статутних документів, аналітичних записок, звітів підприємств (установ, організацій);
- необхідно виявити вплив і оцінити ступінь впливу окремих факторів на досягнутий рівень розвитку об'єкта дослідження.

Третій розділ:

- має прикладний (інноваційно-рекомендаційний) характер (необхідно обґрунтувати напрямки розв'язання проблем, виявлених у ході курсового дослідження);

- містить пропозиції щодо альтернативних способів прийняття рішень, а також оцінку можливих результатів їх реалізації.

Увага!

• при підготовці третього розділу курсової роботи студенту необхідно самостійно обґрунтувати пропозиції за темою дослідження, а не використовувати запозичені з різних джерел рекомендації;

• рекомендації повинні бути не узагальненими, а конкретними, чітко сформульованими, такими, що впливають з матеріалів проведеного дослідження;

• наведення в курсовій роботі прикладів зарубіжного досвіду за темою дослідження не повинно мати описовий характер; студенту необхідно вказати на можливості його використання у вітчизняних реаліях розвитку економічних систем.

Вимоги до висновків курсової роботи:

У *висновках* (2-3 сторінки) необхідно сформулювати основні результати дослідження, пропозиції автора щодо конкретного об'єкта курсової роботи, наголошуючи на їх вагомості для поліпшення практики регулювання відповідної групи фінансових відносин.

Увага!

У висновках належить концентровано навести результати наукових пошуків студента в рамках виконання усіх завдань курсової роботи.

Вимоги до списку використаних у курсовій роботі джерел:

- його зміст свідчить про ступінь вивчення проблеми автором роботи;
- містить тільки ті джерела, які студент використовував під час виконання курсового дослідження, тобто ті, на які є посилання в роботі;
- налічує не менше 25-30 найменувань.

Вимоги до додатків курсової роботи:

- повинні збагачувати (доповнювати або ілюструвати) зміст курсової роботи;
- містять документи (фінансову та іншу звітність підприємств, установ, організацій), які студент використав як джерело числового матеріалу;
- містять таблиці, додаткові та допоміжні матеріали – графіки, схеми, щоб не перевантажувати основну частину роботи;
- посилання на додатки в основній частині роботи обов'язкові.

Порада студентові

Сторінки курсової роботи, на яких розміщені додатки, до загального її обсягу не зараховують. Тому винесіть у додатки той матеріал, який, на Ваш погляд, допомагає повно та всебічно розкрити предмет дослідження, а також обґрунтувати Ваші висновки.

2.3. Збір, обробка й аналіз практичної інформації

Джерелами фактичного та числового матеріалу можуть бути: дані статистичної та фінансової (у тому числі податкової) звітності, статистичні збірники, огляди та публікації в пресі, матеріали контрольних заходів (моніторингу, перевірок, обстежень, ревізій), економічного аналізу, виробничих і бізнесових нарад, а також інформація, розміщена на офіційних веб-сторінках підприємств, установ і організацій. Практичні дані, зібрані студентом для написання курсової роботи, потрібно

критично обробити, систематизувати в динаміці аналізованих явищ і в їхньому взаємозв'язку. Інформація практичного характеру повинна допомогти студентові виявити існуючі недоліки та стати обґрунтуванням для відповідних висновків.

Без опрацювання практичного матеріалу стосовно досліджуваних фінансових явищ неможливо написати другий і третій розділи курсової роботи. Водночас його збір – це досить трудомісткий процес, результати якого повинні бути об'єктивними. Тому необхідно дотриматися основних вимог щодо використовуваної під час наукового дослідження інформації: повнота, періодичність, порівнянність, достовірність.

Інформація повна, якщо її використання дозволяє цілком охопити та охарактеризувати явище або окремі елементи досліджуваного процесу, розглянути та проаналізувати всі аспекти проблеми, зібрати та систематизовано застосувати дані за максимально можливий безперервний термін (для курсового дослідження - мінімум, за три останні роки).

Періодичність досягається опрацюванням даних за однакові проміжки часу - рік, квартал різних років, інші звітні періоди.

Порівнянність реалізується тоді, коли зібрані в процесі вибіркового спостереження факти взаємопов'язані між собою, мають спільну основу. Порівнювання фактів дасть змогу підсумувати їх і зробити загальні висновки, внести реальні пропозиції. Цю вимогу необхідно особливо враховувати при виборі об'єкта для збору практичного матеріалу та інформації.

Достовірною вважається інформація, яка відображає дійсні, правдиві параметри фінансово-економічних явищ. Щоб результати курсового дослідження були достовірними, не варто вибирати для дослідження об'єкти, які функціонують у найліпших або найгірших умовах.

Після закінчення збору статистично-інформаційного матеріалу здобувач повинен його згрупувати та проаналізувати. Опрацювання різних джерел інформації, аналіз та оцінка отриманих даних – це основа для формулювання висновків і обґрунтування пропозицій студента за темою його курсового дослідження.

Зібрані практичні матеріали необхідно опрацювати за допомогою економіко-математичних методів дослідження, а також подати у вигляді аналітичних таблиць, рисунків з наступною характеристикою результатів такого дослідження.

Увага!

До найбільш **типових недоліків** курсової роботи належать:

- механічне переписування основних положень законодавчо-нормативних документів, відсутність самостійного опрацювання конкретних матеріалів, фактів і даних, що стосуються теми дослідження;
- запозичення негативних прикладів тільки з літературних джерел без їх розкриття завдяки самостійному вивченню та аналізу діяльності відповідних підприємств, установ, організацій;
- недотримання принципів академічної доброчесності (насамперед, наявність у роботі плагіату);
- відсутність таблиць і рисунків, які узагальнюють і наочно ілюструють описані процеси та явища;
- неглибокий аналіз числових матеріалів і недостатній зв'язок аналітичних даних з внесеними пропозиціями;
- внесення рекомендацій і пропозицій не за конкретним об'єктом дослідження.

Порада студентові

Ви зможете уникнути вказаних недоліків, якщо:

- проілюструєте викладені положення законодавчо-нормативних актів реальними прикладами;
- вивчивши загальні показники діяльності економічних суб'єктів за певний період, виявите їхню динаміку, тенденції та перспективи.

Наявність помилок в арифметичних розрахунках при обробці зібраної інформації у курсовій роботі студента не допускається.

2.4. Написання й оформлення роботи

2.4.1. Загальні вимоги

Здобувач повинен навести в курсовій роботі результати власного наукового дослідження з дотриманням таких вимог:

- змістовність і лаконічність;
- системність, структурованість, послідовність;
- виокремлення в тексті окремих абзаців;
- конкретика та завершеність викладу кожної думки;
- уникнення повтору слів (тавтології);
- відповідне (стандартне) оформлення роботи.

Для написання курсової роботи використовують папір білого кольору формату А4 (210 x 297 мм). Текст розміщують тільки на одній стороні аркуша, залишаючи такі поля: верхнє та нижнє – по 20 мм, лівє – 30 мм, правє – 10 мм.

Текст курсової роботи потрібно набрати за допомогою комп'ютера без пропусків і скорочень слів, використовуючи міжрядковий інтервал – 1,5, шрифт Times New Roman, 14 кегль. Уникаючи “рядків, які висять”, максимальна їх кількість на сторінці не повинна перевищувати 30.

Курсив або жирний шрифт у тексті роботи не використовують (за винятком означення складових частин вступу – див. “Вимоги до вступу курсової роботи”, п. 2.2).

За погодженням з кафедрою та науковим керівником курсова робота може бути рукописною, написана від руки чітким, розбірливим почерком, без скорочень слів.

Міждисциплінарна курсова робота подається на кафедру фінансів і кредиту переплетеною. Можна використовувати спеціальні папки “курсова робота (проект)”, у яких комплект аркушів має отвори для самостійного зшивання.

Структурні складові курсової роботи:

1. Титульна сторінка (сторінка 1; не нумерується) - входить до загального обсягу роботи (зразок оформлення титульної сторінки наведено в **додатку Б**).

2. Зміст (сторінка 2; не нумерується) - послідовно зазначаються всі частини курсової роботи; навпроти найменування кожної частини (вступ, розділ, питання тощо) праворуч указується номер сторінки, з якої вона починається.

3. Вступ (починається з третьої сторінки).
4. Основна частина – три розділи з питаннями.
5. Висновки.
6. Список використаних джерел.
7. Додатки (за їх наявності в курсовій роботі).

Кожну з означених структурних частин курсової роботи потрібно розпочати з нового аркуша. В межах розділу питання належить розмістити одне за одним, розмежовуючи їх подвійним міжрядковим інтервалом (2 x 1,5).

Назви означених структурних частин курсової роботи наводять прописними (великими) літерами по центру сторінки, без абзацного відступу та крапки в кінці речення; назви питань у кожному розділі – з абзацу, з належною нумерацією, з прописної букви, малими літерами. Назву питання потрібно відокремити від назви розділу, попереднього чи наступного тексту, використовуючи подвійний міжрядковий інтервал (2 x 1,5).

Наприклад,

РОЗДІЛ 1

СТРАХУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВИ

1.1. Суть, принципи та роль страхування

Ускладнення відносин суб'єктів господарювання, збільшення масштабів і посилення концентрації виробництва зумовлюють зростання ступеня ризикованості в суспільстві. У результаті ...

2.4.2. Вимоги до нумерування:

а) сторінок роботи:

нумерацію всіх сторінок роботи здійснюють за допомогою арабських цифр (без знака №). Їх проставляють на аркуші зверху справа, без крапки в кінці. Титульний аркуш вважається першою сторінкою, але номер на ньому не проставляють. Натомість сторінки списку використаних джерел і додатків нумерують, проте не враховують до загального обсягу курсової роботи.

б) ілюстрацій:

таблиці та графічний матеріал мають окрему нумерацію в межах кожного розділу. Номер повинен складатися з номера розділу і - через крапку - порядкового номера таблиці, рисунка або формули. **Наприклад**, запис “Таблиця 1.2.” означає другу таблицю першого розділу.

Кожна ілюстрація (таблиця, рисунок) повинна мати посилання на джерело, на основі якого вона складена. Крім того, на всі таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті. При цьому слово “таблиця” перший раз у тексті пишуть повністю, а другий і всі наступні – скорочено. **Наприклад**, “...наведено в табл. 2.1.”.

Таблиці і рисунки, які винесені в додатки, мають окрему нумерацію в тій послідовності, в якій на них є посилання в тексті.

в) приміток:

Примітки до тексту та таблиць, які містять додаткові дані (довідки, пояснення), нумерують підряд у межах однієї сторінки. Якщо наведена одна примітка, то її не нумерують, а після слова “Примітка” ставлять крапку, **наприклад**:

Примітка. Станом на початок звітного року дані не оприлюднені.

Якщо приміток більше, ніж одна, то після слова “Примітки” використовують двокрапку, **наприклад**:

Примітки: 1. При розрахунку показника використано середньорічний офіційний курс НБУ.
2. Наведено планові показники МФУ станом на початок третього кварталу звітного року.

г) *формул:*

формули, на які є посилання в наступному тексті, потрібно нумерувати. Інші формули нумерувати недоцільно. Порядковий номер формули позначають арабськими цифрами в круглих дужках без крапок від формули до її номера біля правого поля сторінки, **наприклад:**

$$\Sigma\P = \text{БО} \times \text{СП} / 100\%, \quad (1.1.)$$

де $\Sigma\P$ – сума податку, грн.;

БО – розмір бази оподаткування, грн.;

СП – ставка податку, %.

2.4.3. Правила подання ілюстративного матеріалу

Наявність у курсовій роботі таблиць, а також рисунків дає змогу викласти матеріал більш доказово, полегшує його сприйняття.

Таблиці та рисунки, що є обов'язковою частиною роботи, можуть бути винесені в додатки, а також розташовані прямо по тексту. Таблицю або рисунок розміщують у тексті одразу після першого посилання на них чи на наступній сторінці.

Назва кожної таблиці або рисунка повинна містити повну інформацію про наведені в них показники, тобто заголовки повинні відповідати змісту ілюстративного матеріалу та вказувати на об'єкт і період, до якого відносяться. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними.

Використання в курсовій роботі кольорового ілюстративного матеріалу, а також відсканованих таблиць і рисунків не допускається.

а) таблиці:

Цифровий матеріал, коли його багато або є необхідність у порівнянні певних показників, оформлюють у таблиці. Після таблиць доцільно зробити узагальнення про нове (введене) знання, яке вводиться до тексту відповідними фразами (наприклад: “Аналіз даних, наведених у таблиці, дозволяє зробити висновок про те, що..”). Часто такі таблиці сприяють виявленню та формулюванню певних закономірностей.

Традиційні елементи таблиці такі:

- її порядковий номер;
- тематичний заголовок;

- боковик;
- заголовки вертикальних граф і горизонтальних рядків.

Слово “Таблиця” (з прописної літери) із вказівкою її номера розміщують перед відповідним заголовком таблиці з вирівнюванням праворуч.

Назву таблиці пишуть симетрично по центру над таблицею. Заголовки граф таблиці потрібно починати з великих літер, підзаголовки – з маленьких. Таблицю доцільно розмістити на одній сторінці. Перенос таблиці на наступну сторінку при необхідності допускається, якщо в ній містяться взаємопов’язані характеристики об’єкта дослідження. При переносі таблиці у правому верхньому кутку аркуша потрібно писати “Продовження табл.” із зазначенням її номера.

Наприклад,

Таблиця 2.2.

Структура доходів зведеного бюджету України
в 2022-2024 рр., %

Показник	2022	2023	2024
1	2	3	4
Податкові надходження, всього, у тому числі:	80,6	77,9	83,2

- продовження на наступній сторінці:

Продовження табл. 2.2.

1	2	3	4
податок на додану вартість	30,5	27,4	30,1
податок на доходи фізичних осіб і військовий збір	16,5	15,3	17,7
податок на прибуток підприємств	8,8	6,0	7,8
Неподаткові надходження	17,7	21,5	16,0
Доходи від операцій з капіталом	0,4	0,3	0,2
Цільові фонди	0,1	0,0	0,1
Офіційні трансферти	1,2	0,3	0,5

У таблиці належить обов'язково вказати одиниці виміру наведених показників.

У рядку таблиці, в якому відсутня цифрова інформація, необхідно поставити прочерк.

б) рисунки:

Ілюструвати курсові роботи за допомогою рисунків потрібно з урахуванням певного загального задуму подання результатів наукового дослідження, за ретельно продуманим його планом. Кожен рисунок повинен відповідати тексту, а текст - рисунку.

Назви рисунків розміщують після їхніх номерів.

Основні елементи підпису під рисунком:

- "Рис." - найменування ілюстрації (рисунок), що позначається скороченим словом;
- порядковий номер рисунку, який вказують без знака номера арабськими цифрами;
- тематичний заголовок рисунку, який лаконічно й чітко характеризує зображене на ньому.

Наприклад,

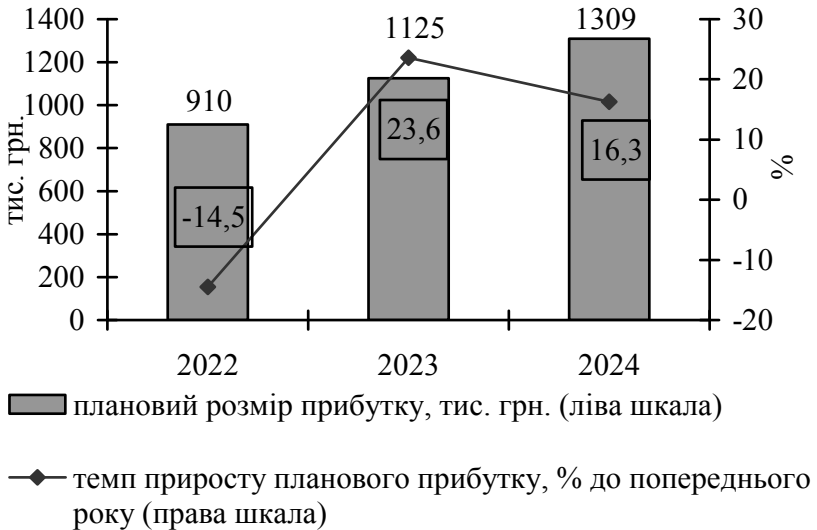

Рис. 2.3. Динаміка планового розміру прибутку ТОВ "Галактон" і темпів його приросту в 2022-2024 рр.

Основними видами рисунків у наукових роботах є схема, діаграма і графік.

Схема - це зображення, котре передає, зазвичай, за допомогою умовних позначень і без збереження масштабу основну ідею якогось процесу та показує взаємозв'язок їх головних елементів.

Діаграма – це один зі способів графічного зображення залежності між величинами. У діаграмах наочно відображають і аналізують масові дані. Відповідно до форми побудови розрізняють діаграми площинні, лінійні й об'ємні. У курсових роботах найбільшого розповсюдження набули лінійні діаграми, а з площинних - стовпчикові (стрічкові) та секторні.

Результати обробки числових даних можна подати у вигляді графіків. Графіки використовують як для аналізу, так і для підвищення наочності ілюстративного матеріалу.

Графік містить геометричний образ, а також наступні допоміжні елементи:

- загальний заголовок графіка;
- словесне пояснення умовних знаків і сенсу окремих елементів графічного образу;
- осі координат, шкалу із масштабами і числові сітки;
- числові дані, що доповнюють або уточнюють величину нанесених на графік показників.

Осі координат графіка викреслюють суцільними лініями. На кінцях координатних осей стрілок не ставлять. На координатних осях указують умовні позначення та розмірності відкладених величин у прийнятих скороченнях. На графіку треба писати лише умовні літерні позначення, прийняті у тексті. Написи, що стосуються кривих і точок, залишають тільки у тих випадках, коли їх небагато і вони короткі. Багатослівні підписи замінюють цифрами, а розшифровку наводять у підрисунковому підпису.

У посиланні на рисунок не потрібно повторювати текст, який є в його назві. У тому місці, де наводиться інформація, пов'язана з рисунком, доцільно зазначити в круглих дужках вираз “(рис. 2.3.)” або зворот (наприклад: “..як це видно з рис. 2.3.”, або “.. як це відображено на рис. 2.3.”).

2.4.4. Правила подання формул

При використанні формул необхідно дотримуватися певних техніко-орфографічних правил.

Найбільші, а також довгі й громіздкі формули, котрі мають у складі знаки суми, добутку, диференціювання, інтегрування, розміщують на окремих рядках. Це стосується і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одну під одною. Невеликі й нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують у середині рядків тексту.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу й числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки (**приклад** – дивіться вище, на с. 20).

Необхідно знати й правила пунктуації в тексті з формулами. Загальне правило тут таке: формула входить до речення як його рівноправний елемент. Тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставлять відповідно до правил пунктуації. Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації:

- а) у тексті перед формулою є узагальнююче слово;
- б) цього вимагає побудова тексту, що передує формулі.

Розділовими знаками між формулами, котрі йдуть одна за одною й не відокремлені текстом, можуть бути кома або крапка з комою безпосередньо за формулою до її номера.

2.4.5. Правила цитування та посилання на використані джерела

Усі наведені в курсовій роботі цитати та цифровий матеріал необхідно супроводжувати точними посиланнями на відповідні джерела.

Цитати, наведені дослівно, беруть у лапки. Якщо студент передає текст не дослівно, а власними словами, обов'язково потрібно зберегти його зміст. Після цитати або цифрової

інформації слід зазначити в квадратних дужках порядковий номер джерела у списку використаних джерел, потім через кому – сторінку джерела, де вміщена цитата. **Наприклад**, посилання [21, с. 18] означає, що цитату або цифрові дані взято з джерела, зазначеного в списку під номером 21, на сторінці 18. Якщо джерел кілька, то вони відокремлюються між собою крапкою з комою, наприклад [16, с. 8; 24, с. 6].

2.4.6. Оформлення списку використаних джерел

Бібліографія в курсовій роботі містить перелік літературних та інших джерел, використаних при проведенні дослідження.

Дані про автора (авторів) і назви використаних робіт подають мовою оригіналу (без перекладу українською мовою).

Список використаних джерел розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Бібліографічний опис формують згідно з ДСТУ 8302:2016: “Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила”. Проміжки між знаками та елементами опису є обов’язковими й використовуються для розрізнення знаків граматичної та приписаної пунктуації.

Приклади оформлення джерел наведено у **додатку В**.

2.4.7. Правила оформлення додатків

Додатки відокремлюють від усіх інших частин курсової роботи окремим аркушем, по центру якого прописними буквами пишуть “**ДОДАТКИ**”. За цією сторінкою послідовно, згідно з нумерацією, подаються додатки. Кожен додаток починають з нової сторінки.

Зверху справа необхідно зазначити малими літерами з першої великої слово “Додаток” і прописну літеру, що його позначає. Додатки потрібно позначити послідовно великими літерами українського алфавіту, не використовуючи літери Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь (**наприклад**, Додаток А, Додаток Б і т.д.). Єдиний додаток позначається як “Додаток А”.

За необхідності текст кожного додатка можна поділити на окремі складові, які потрібно пронумерувати в межах кожного додатка. Наприклад, додаток В3.

Якщо додаток розміщений більше як на одній сторінці, на кожній з наступних треба на це вказати, зазначивши зверху справа, **наприклад**, “Продовження дод. А”.

Додатку дають заголовок, який пишуть малими літерами з першої прописної (великої). Його розташовують угорі сторінки, симетрично відносно тексту.

Наприклад,

Додаток Г

Узагальнення наукових підходів до трактування економічних категорій “гроші” та “фінанси”

Додатки оформлюють на сторінках курсової роботи, наступних після списку використаних джерел. Додатки потрібно розмістити в порядку появи посилань на них у тексті роботи.

3. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У встановлені строки (за 10 днів до початку залікової сесії) студент зобов'язаний подати на кафедру фінансів і кредиту для реєстрації в журналі обліку курсових робіт готову наукову роботу, оформлену відповідно до методичних вимог і підписану автором на останній сторінці курсової роботи.

Науковий керівник курсової роботи дає письмовий відзив, у якому відмічає актуальність роботи, її теоретичний рівень і практичне значення, глибину розробки, правильність і обґрунтованість висновків. Відзив повинен містити характеристику розділів виконаної роботи, а також власний висновок про можливість допуску студента до захисту курсової роботи.

За наявності зауважень до курсової роботи студентові потрібно її доопрацювати.

Увага!

Курсова робота може бути не допущена до захисту, якщо:

- робота не відповідає плану в контексті змісту, повноти, обсягу, структури, використання фактичних і цифрових матеріалів, дотримання правил оформлення;
- у роботі виявлені текст або матеріали, повністю або частково запозичені з курсових робіт і літературних джерел інших авторів, без відповідних посилань, тобто плагіат.

Курсова робота, яка не відповідає вимогам, повертається автору на доопрацювання, за результатами якого її потрібно знову подати на кафедру.

Якщо студент не має змоги доопрацювати курсову роботу протягом установленого строку, кафедра ухвалює рішення про недопущення такої роботи до захисту в поточному навчальному році.

Захист курсових робіт відбувається відкрито (публічно). Під час захисту студентові необхідно мати з собою курсову роботу з позитивним відзивом і залікову книжку.

До захисту курсової роботи студент зобов'язаний підготувати коротку (до 3 хвилин) доповідь. У доповіді рекомендується коротко охарактеризувати актуальність обраної теми та об'єкту дослідження. Доцільно розкрити основний зміст роботи, приділивши увагу 2-3 вузловим питанням.

Після доповіді студент відповідає на запитання членів комісії.

Після захисту курсова робота комплексно оцінюється, тобто враховується якість курсової роботи, відзив наукового керівника, змістовність доповіді та відповідей на питання.

Критерії оцінювання курсової роботи за Болонською системою наведено в **додатку Г**.

Захищена курсова робота залишається на кафедрі.

Незахищена курсова робота повертається авторові.

**РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА
МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН**

1. Українська фінансова наука та її роль у розв'язанні сучасних економічних проблем.
2. Фінансова грамотність споживачів фінансових послуг як ключова ціль ефективного розвитку фінансового сектору України.
3. Гроші в сучасному суспільному розвитку: економічний та соціальний (людський) виміри.
4. Гроші як інструмент і актив у сучасній ринковій економіці.
5. Грошово-кредитна політика в умовах фінансової нестабільності.
6. Визначення, характеристика й еволюція функцій грошей.
7. Попит і пропозиція грошей як об'єкти грошово-кредитного регулювання.
8. Грошово-кредитна політика в системі державного стимулювання економічного розвитку.
9. Інструменти грошово-кредитної політики: світовий досвід та українські реалії.
10. Монетарна політика в основних макроекономічних моделях.
11. Формування попиту та пропозиції грошей у системі сучасної монетарної політики.
12. Рефінансування банківських установ як функція центрального банку
13. Центральний банк як банкір і фінансовий агент уряду.
14. Діяльність центрального банку в системі монетарного регулювання економіки.

15. Курсова політика Національного банку та її роль у розвитку економіки України.
16. Монетарна політика України в системі макроекономічного регулювання: завдання та інструменти.
17. Трансмісійний механізм монетарної політики Національного банку України: проблеми побудови.
18. Інструменти грошово-кредитної політики центрального банку та їх використання в Україні.
19. Капіталізація банківських установ в Україні.
20. Формування ресурсної бази банків: стан, структура і порядок регулювання в Україні.
21. Доходи та витрати банків: суть, структура і напрямки оптимізації.
22. Internet-технології у діяльності банків.
23. Сучасний стан і тенденції розвитку FinTech інновацій в Україні.
24. Стабілізаційна монетарна політика як фактор реального економічного зростання.
25. Інфляція в Україні: немонетарні та монетарні чинники.
26. Монетарна та фіскальна політика в системі економічного зростання.
27. Координація фіскальної та монетарної політики в Україні.
28. Інфляційний механізм та антиінфляційна політика держави.
29. Політика інфляційного таргетування.
30. Грошова система України: створення, розвиток і аналіз сучасного стану.
31. Готівковий і безготівковий грошовий обіг: світові тенденції та українські реалії.
32. Система безготівкових розрахунків: сутність, принципи організації в Україні.

33. Становлення та особливості грошового ринку в Україні.
34. Заощадження та інвестиції в механізмі грошового ринку.
35. Аналіз стану та перспективи розвитку ринку платіжних карток в Україні.
36. Необхідність та перспективи запровадження цифрової валюти.
37. Сутність криптовалют та операції з ними.
38. Валютний ринок: сутність і особливості розвитку в Україні.
39. Валютна політика в системі макроекономічного регулювання.
40. Валютне регулювання як складова монетарної політики.
41. Особливості формування валютної системи України.
42. Розвиток фондового ринку в Україні: проблеми формування та напрями вдосконалення.
43. Фондова біржа як особливий інститут ринку цінних паперів, її роль в економіці.
44. Види цінних паперів, їх класифікація та особливості.
45. Ринок позичкових капіталів: поняття, структура та його місце в економіці країни.
46. Кредит: сутність, функції та сучасні форми прояву.
47. Сутність і значення банківського кредиту в розвитку економіки.
48. Комерційний кредит і перспективи його розвитку в Україні.
49. Проблеми іпотечного кредитування та перспективи його розвитку в Україні.
50. Міжнародний кредит і його вплив на економічний розвиток держави.
51. Споживчий кредит і його роль у розвитку економіки країни.
52. Становлення та розвиток кредитної системи України.
53. Напрямки стабілізації та підвищення надійності банківської системи України.

54. Діяльність комерційних банків в сучасних умовах.
55. Золотовалютні резерви Національного банку та особливості управління ними.
56. Фінанси в системі економічних категорій, їх суть і об'єктивна необхідність.
57. Фінанси та ціни як інструменти вартісного розподілу валового внутрішнього продукту і національного доходу.
58. Фінансові та кредитні ресурси: особливості формування, використання, взаємозв'язок.
59. Фінанси та кредит, їх місце в процесі вартісного розподілу валового внутрішнього продукту і національного доходу.
60. Фінансові ресурси підприємства та джерела їх формування.
61. Фінансові ресурси держави: проблеми формування та використання в українських реаліях.
62. Інвестиційні ресурси як складова фінансових ресурсів суспільства.
63. Фінансові резерви та їх місце в розвитку національної економіки.
64. Фінансова система України: стан і перспективи її розвитку.
65. Фінансовий механізм регулювання ринкових відносин.
66. Фінансові важелі та стимули, їх розвиток в сучасних умовах господарювання.
67. Фінансові методи регулювання економіки.
68. Фінансове забезпечення інноваційних потреб розвитку економіки України.
69. Фінансові методи та інструменти стимулювання ресурсозбереження.
70. Фінансові аспекти стимулювання праці.
71. Роль фінансів у розвитку соціальної сфери.

72. Фінансові рішення домогосподарств та фактори, що на них впливають.
73. Бюджет домогосподарств: суть, особливості планування та формування.
74. Доходи домогосподарств та особливості їх формування в Україні.
75. Витрати домогосподарств та особливості їх формування в Україні.
76. Фінанси домогосподарств провідних країн світу.
77. Заощадження домогосподарств як інвестиційний ресурс розвитку національної економіки.
78. Фінансовий потенціал підприємства у вирішенні завдань економічного зростання.
79. Фінансове планування на підприємстві у сучасних умовах господарювання.
80. Фінансовий контроль: зміст, організація, напрямки розвитку в сучасних умовах господарювання.
81. Державний фінансовий контроль і напрямки підвищення його ефективності в сучасних умовах.
82. Фінансова політика суб'єктів господарювання: суть, напрямки та інструменти реалізації.
83. Фінанси суб'єктів господарювання [*необхідно деталізувати тему в розрізі секторів економіки, галузей, а також форм власності, методів господарювання, організаційно-правових форм діяльності окремих суб'єктів господарювання*].
84. Фінансові аспекти створення, реформування та ліквідації суб'єктів господарювання [*допускається варіювання теми в розрізі секторів економіки, галузей, а також форм власності, методів господарювання, організаційно-правових форм діяльності окремих суб'єктів господарювання*].

85. Механізм банківського кредитування юридичних осіб і напрями його вдосконалення.
86. Оборотні активи: фінансові аспекти формування та використання.
87. Амортизаційна політика підприємства та її вплив на формування фінансових ресурсів.
88. Оборотні активи: фінансові аспекти формування та використання.
89. Фінансовий стан суб'єкта господарювання: суть, оцінка, напрямки зміцнення.
90. Інвестиційна діяльність суб'єктів господарювання в сучасних умовах.
91. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.
92. Роль прибутку у фінансово-господарській діяльності підприємства.
93. Механізм формування та використання прибутку суб'єктів господарювання *[допускається варіювання теми в розрізі секторів економіки, галузей, а також форм власності, методів господарювання, організаційно-правових форм діяльності окремих суб'єктів господарювання]*.
94. Фінанси установ невиробничої сфери *[необхідно деталізувати тему в розрізі окремих видів діяльності: освіта, культура, охорона здоров'я, соціальне забезпечення, державне управління]*.
95. Фінанси громадських організацій *[необхідно деталізувати тему в розрізі окремих видів громадської діяльності чи об'єднань громадян: політичні партії, творчі об'єднання, благодійні організації, релігійні громади, тощо]*.

96. Місце та роль фінансової діяльності домогосподарств у функціонуванні економіки.
97. Платоспроможність – основа безперерйного функціонування підприємства.
98. Оцінка фінансової стійкості підприємства в ринкових умовах господарювання.
99. Напрями підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства в сучасних умовах.
100. Оцінка рентабельності підприємства в умовах нестабільності фінансового середовища.
101. Державне фінансове стимулювання розвитку малого підприємництва в Україні.
102. Фінансово-кредитні важелі стимулювання розвитку малого бізнесу та стартапів.
103. Розвиток соціально відповідального та інноваційно активного мікро-, малого, середнього та великого бізнесу.
104. Розвиток системи альтернативних джерел фінансування бізнесу.
105. Публічні фінанси як відносини з приводу формування та використання усупільнених коштів.
106. Теоретичні засади публічних фінансів у контексті суспільного сектору, суспільних благ і суспільного вибору
107. Суспільний сектор економіки та публічні фінанси.
108. Особливості процесу партисипативного бюджетування в Україні.
109. Соціальні функції держави та публічні фінанси.
110. Структурна побудова сучасних публічних фінансів: дискусійні питання науки та практики.
111. Фінансова децентралізація та розбудова сфери публічних фінансів: європейський досвід та українські реалії.

112. Суспільний сектор економіки та публічні фінанси в сучасних суспільних трансформаціях.
113. Запровадження ідеології публічних фінансів – важливе завдання влади, суспільства та фінансової науки в Україні.
114. Державна фінансова політика на сучасному етапі розвитку України.
115. Податковий менеджмент як складова системи управління фінансами суб'єктів господарювання.
116. Податок як джерело фінансування суспільних благ.
117. Податок як основний фінансовий інструмент держави.
118. Податок як інструмент регулювання розвитку національної економіки.
119. Податкові інструменти стимулювання інвестиційної діяльності в Україні.
120. Податкові важелі регулювання розвитку фінансового ринку в Україні.
121. Податкова політика на сучасному етапі розвитку України.
122. Принципи оподаткування: теоретичні аспекти та вітчизняні реалії.
123. Податковий механізм як складова фінансового механізму держави, його розвиток в Україні.
124. Вплив податків на господарську діяльність підприємств.
125. Вплив системи оподаткування на фінансовий стан підприємств.
126. Податкова система України: стан і перспективи розвитку.
127. Спеціальний режим оподаткування: суть, види та перспективи його розвитку в Україні.
128. Податок на доходи фізичних осіб як складова податкової системи України.
129. Оподаткування доходів населення, стан і напрямки розвитку в Україні.

130. Податки з доходів і майна населення, їх роль у формуванні доходів державного бюджету України.
131. Оподаткування доходів громадян, отриманих від підприємницької діяльності.
132. Оподаткування доходів і майна суб'єктів малого бізнесу в Україні.
133. Прямі податки як інструмент регулювання доходів громадян.
134. Податок на прибуток підприємств як складова податкової системи України.
135. Оподаткування прибутку підприємств, стан і напрямки розвитку в Україні.
136. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників в Україні: особливості та перспективи розвитку.
137. Оподаткування доходів і майна фінансових посередників в Україні.
138. Оподаткування доходів і майна банківських установ в Україні.
139. Оподаткування доходів і майна суб'єктів страхової діяльності в Україні.
140. Оподаткування доходів і майна нерезидентів в Україні.
141. Вплив прямих податків на інвестиційну діяльність підприємств.
142. Податок на додану вартість як складова податкової системи України.
143. Акцизний податок як складова податкової системи України.
144. Акцизний податок і його роль у формуванні доходів державного бюджету України.
145. Мито як складова податкової системи України.

146. Мито як інструмент регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
147. Оподаткування зовнішньоекономічних операцій в Україні.
148. Оподаткування споживання, стан і напрямки розвитку в Україні.
149. Непрямі податки та їх вплив на механізм ціноутворення.
150. Екологічне оподаткування, стан і напрямки розвитку в Україні.
151. Рентне оподаткування, стан і напрямки розвитку в Україні.
152. Ресурсне оподаткування, стан і напрямки розвитку в Україні.
153. Майнове оподаткування, стан і напрямки розвитку в Україні.
154. Місцеві податки та збори як складова податкової системи держави.
155. Місцеві податки та збори як інструменти формування доходів місцевих бюджетів.
156. Корпоративно-соціальна відповідальність у податковому секторі України.
157. Ухилення від сплати податків: причини, види, напрямки мінімізації.
158. Адміністрування податків, стан і напрямки розвитку в Україні.
159. Облік платників як основа процесу адміністрування податків, напрями його вдосконалення в Україні.
160. Податковий контроль як складова системи адміністрування податків, напрями його вдосконалення в Україні.
161. Державна податкова служба України як суб'єкт податкового контролю.
162. Державна податкова служба України як суб'єкт податкової політики держави.

163. Бюджет держави як інструмент макроекономічного регулювання.
164. Бюджет в реалізації соціально-економічної політики розвитку території.
165. Напрями та інструменти реалізації бюджетної політики в Україні.
166. Бюджетний механізм: суть, склад, напрямки підвищення дієвості в Україні.
167. Бюджетне планування та його ефективність в сучасних умовах.
168. Доходи Державного бюджету України, проблеми планування та виконання.
169. Доходи місцевих бюджетів України, проблеми планування та виконання.
170. Видатки Державного бюджету України, проблеми планування та виконання.
171. Видатки місцевих бюджетів України, проблеми планування та виконання.
172. Фінансові потоки місцевих бюджетів та особливості їх формування.
173. Особливості функціонування бюджетної системи України в сучасних умовах.
174. Міжбюджетні відносини в сучасних умовах децентралізації.
175. Механізм реалізації та перспективи вдосконалення бюджетного процесу в Україні.
176. Сутність та шляхи подолання дефіцитності державного бюджету.
177. Стан та напрями мінімізації бюджетного дефіциту України.
178. Державний кредит і його роль у формуванні фінансових ресурсів держави.

179. Державний борг України та механізм його обслуговування.
180. Державні цільові фонди як складова фінансової системи України.
181. Пенсійний фонд України, стан його формування та використання.
182. Система фінансування пенсійного забезпечення: стан і напрямки розвитку в Україні.
183. Система фінансування соціального захисту населення: стан і напрямки розвитку в Україні.
184. Місцеві фінанси як складова фінансової системи держави.
185. Суть та особливості фінансового забезпечення об'єднаних територіальних громад.
186. Бюджет територіальної громади: стан, проблеми та перспективи формування.
187. Місцеві бюджети як основа фінансової бази органів місцевого самоврядування.
188. Фінансовий ринок та його роль у фінансовій системі держави.
189. Фінансова інфраструктура: формування та напрямки розвитку в Україні.
190. Проблеми розвитку фінансового посередництва в Україні та напрями їх розв'язання.
191. Стан і перспективи розвитку небанківських фінансово-кредитних установ в Україні.
192. Ринок фінансових послуг, стан і напрямки розвитку в Україні.
193. Страховий ринок, стан і напрямки розвитку в Україні.
194. Страхові фонди як джерело інвестиційного процесу: світовий досвід та українські реалії.
195. Особисте страхування та його розвиток в Україні.

196. Організація страхового захисту майна і відповідальності громадян.
197. Страховий захист підприємницької діяльності.
198. Міжнародні фінанси та їх вплив на розвиток фінансової системи держави.
199. Міжнародні грошові потоки: зміст, склад, роль у формуванні фінансових ресурсів економічних суб'єктів.
200. Міжнародні фінансові організації: склад, призначення, напрямки взаємодії з Україною.
201. Фінансова безпека: суть і механізм забезпечення в Україні.

Додаток Б

Міністерство освіти і науки України / 14 nm
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича / 14 nm
Економічний факультет / 14 nm
Кафедра фінансів і кредиту / 14 nm

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КУРСОВА РОБОТА
З ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН / 18 nm

на тему: «Українська фінансова наука та її роль
у розв'язанні сучасних економічних проблем» / 18 nm

Виконав / ла:

студент / ка 3 курсу, групи 372-2
денної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

Петренко Роман Васильович _____

Керівник:

доцент кафедри фінансів і кредиту

Грешко Роман Ігорович _____ / 14 nm

м. Чернівці, 2023 рік / 12 nm

**БРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ
СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

1. Бак Н.А. Фінанси : навч. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. 352 с.
2. Бюджетний кодекс України : Закон України від 21 черв. 2001 р. № 2542-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 22.10.2023)
3. Державна казначейська служба України : офіційний сайт. URL : <http://www.treasury.gov.ua/> (дата звернення: 22.10.2023)
4. Європейська хартія місцевого самоврядування : міжнародний документ від 15 жовт. 1985 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (дата звернення: 23.10.2023)
5. Князькова В.Я., Путненко А.Ю. Проблеми місцевого оподаткування в Україні та напрями їх подолання. URL : <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12341>
6. Когут Ю.М., Ковач-Румп Г.Л. Фінансова децентралізація в Україні та її вплив на формування місцевих бюджетів: досягнення і недоліки. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9261> (дата звернення: 18.10.2023)
7. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4870> (дата звернення: 22.10.2023)
8. Любченко оцінив масштаби тіньової зайнятості в Україні : *Слово і діло. Аналітичний портал*. URL : <https://www.slovoidilo.ua/2021/07/21/novyna/suspilstvo/lyubchenko-oczinuv-> (дата звернення: 27.10.2023)
9. Мельник В., Пенякова Г. Оподаткування нерухомості в Україні: можливості і перспективи. *Світ фінансів*. 2021. Вип. 1. С. 28-34.

10. Патицька Х. Фінансово-економічний потенціал територіальних громад: механізми функціонування та активізації: монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2019. 209 с.
11. Податковий кодекс України : Закон України 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 22.10.2023)
12. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року : постанова Кабінету Міністрів України від 3 берез. 2021 р. № 179. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 22.10.2023)
13. Сидор І.П., Карпишин Н.І. Місцеве оподаткування в Україні в контексті забезпечення суспільних послуг. *Ефективна економіка*. 2020. № 8. URL : http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2020/58.pdf (дата звернення: 30.10.2023)
14. Тучак Т.В., Лінник О.П. Напрями реформування спрощеної системи оподаткування в Україні. *Бізнесінформ*. 2020. № 3. С. 306-311. URL : https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-3_0-pages-306_311.pdf
15. Taxation trends in the European Union - Data for the EU Member States, Iceland and Norway. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2014. 308 p. URL : <http://www.europa.eu.int/comm/eurostat/> (дата звернення: 22.10.2023)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінка	Критерії оцінювання
А	Курсова робота виконана відповідно до рекомендацій. Зміст роботи відповідає темі, обраній для дослідження, містить всі необхідні структурні компоненти. Здобувач використав значну кількість літературних джерел, у тому числі й іноземної, провів детальний аналіз об'єкта дослідження, результати подав з використанням ілюстративного матеріалу. Здобувач повністю розкрив зміст роботи; на основі проведеного дослідження зробив ґрунтовні висновки, узагальнення та пропозиції.
В	Здобувач оформив курсову роботу відповідно до рекомендацій. Зміст роботи відповідає темі, обраній для дослідження, містить всі необхідні структурні компоненти. Здобувач використав значну кількість літературних джерел, у тому числі й іноземної, провів детальний аналіз об'єкта дослідження, результати подав з використанням ілюстративного матеріалу, але допустив неточності в теоретичному узагальненні матеріалу. Здобувач розкрив зміст роботи; на основі проведеного дослідження зробив відповідні висновки та пропозиції.
С	Курсова робота оформлена відповідно до рекомендацій. Зміст роботи відповідає темі, обраній для дослідження, містить всі необхідні структурні компоненти. Не всі, використані здобувачем літературні джерела, актуальні. В роботі наявний аналіз об'єкта дослідження, результати представлені з використанням ілюстративного матеріалу. В роботі допущені неточності. На основі проведеного дослідження здобувач зробив загальні висновки та пропозиції.

D	Здобувач оформив курсову роботу з незначними порушеннями рекомендацій. Зміст роботи відповідає темі, обраній для дослідження, однак відсутній послідовний логічний взаємозв'язок між структурними елементами. Не всі, використані здобувачем літературні джерела, актуальні. В роботі наявний стислий аналіз об'єкта дослідження, результати частково представлені з використанням ілюстративного матеріалу. Прослідковуються помилки та упущення в дослідженні об'єкта. Зроблені на основі проведеного дослідження висновки та пропозиції нечіткі.
E	Здобувач оформив курсову роботу з порушеннями рекомендацій. Зміст роботи відповідає темі, обраній для дослідження, однак відсутній послідовний логічний взаємозв'язок між структурними елементами та алгоритм розв'язання поставленої проблеми. В роботі наявний поверхневий аналіз об'єкта дослідження, результати якого частково представлені з використанням ілюстративного матеріалу. Прослідковуються проблеми в дослідженні об'єкта. Зроблені на основі проведеного дослідження висновки та пропозиції нечіткі або відсутні.
F _x	Курсова робота виконана з суттєвими порушеннями рекомендацій. Зміст роботи частково відповідає темі, обраній для дослідження, відсутній послідовний логічний взаємозв'язок між структурними елементами та алгоритм розв'язання поставленої проблеми. Наявний у роботі аналіз об'єкта дослідження не розкриває об'єкт і предмет дослідження. Відсутні узагальнення теоретичного та практичного матеріалу.
F	Курсова робота виконана з грубим порушенням рекомендацій. Зміст роботи не відповідає обраній для дослідження темі, відсутній послідовний логічний взаємозв'язок між структурними елементами та алгоритм розв'язання поставленої проблеми. В роботі відсутній аналіз об'єкта дослідження, а також узагальнення теоретичного та практичного матеріалу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Оцінка	Критерії оцінювання
A	<p>На поставлені питання здобувач дає обґрунтовані, глибокі й теоретично правильні відповіді, грамотно узагальнює матеріал і робить відповідні висновки та пропозиції. Вільно володіє питаннями теми на основі опрацьованої літератури й законодавчо-нормативної бази. Демонструє здібності аналітичного міркування. Вміє аналізувати різну інформацію з теми й обґрунтовувати правильне рішення виявлених проблеми. Вміє пов'язувати теорію з практикою: самостійно оцінює різноманітні практичні ситуації, використовує набуті знання й уміння в нестандартних ситуаціях.</p>
B	<p>Здобувач вільно володіє матеріалом досліджуваної теми в повному обсязі на основі опрацьованої літератури та законодавчо-нормативної бази. Демонструє здібності аналітичного міркування, уміння робити порівняння, аналіз. При відповіді на питання допускає одну-дві несуттєві помилки, самостійно виправляє їх. Узагальнює матеріал і робить відповідні висновки.</p>
C	<p>Здобувач володіє матеріалом досліджуваної теми на основі опрацьованої літератури та законодавчо-нормативної бази. Здатний застосувати напрацьований матеріал на рівні стандартних ситуацій, допускає неточності в трактуванні окремих понять. Грамотно формує відповідь, але зміст відповіді має окремі неточності; допускає помилки, які за допомогою уточнюючих питань може виправити.</p>
D	<p>Здобувач володіє матеріалом досліджуваної теми на задовільному рівні. Демонструє знання й розуміння основних положень змісту роботи, але неповно, непослідовно; припускається неточностей у визначенні понять. Здобувач не може самостійно аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.</p>

Е	Здобувач володіє матеріалом досліджуваної теми на достатньому рівні, або частково здатний за допомогою уточнюючих питань логічно відтворити значну його частину. Самостійно не робить висновки, не пов'язує теоретичні узагальнення з практичними ситуаціями, не може логічно розкрити зміст проблеми. Не відповідає на всі питання. Не розуміє економічний зміст розрахованих показників.
F _x	Здобувач не має системних знань; володіє матеріалом досліджуваної теми на елементарному рівні, викладає його безладно; не орієнтується в проблемах теми дослідження, не опрацював мінімуму літератури. Допускає помилки у визначенні термінів, що призводить до викривлення їхнього змісту. Не володіє методикою розрахунку фінансово-економічних показників. Дає неправильні відповіді на питання.
F	Здобувач не має системних знань; не володіє матеріалом досліджуваної теми та не в змозі його викласти; не орієнтується в проблемах теми дослідження, не опрацював мінімуму наукової літератури. Допускає грубі помилки у визначенні термінів, що призводить до викривлення їх змісту. Не володіє методикою розрахунку фінансово-економічних показників. Не відповідає на питання.

Навчальне видання

**МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КУРСОВА РОБОТА
З ФІНАНСОВИХ ДИСЦИПЛІН**

Методичні вказівки

Укладачі: *Наталія Андріївна Бак*
Петро Опанасович Нікіфоров
Наталія Леонідівна Марусяк.

Відповідальний за випуск *Нікіфоров П.О.*
Літературний редактор *Лукул О.В.*
Технічний редактор *Чораєва Г.К.*

Електронне видання
Підписано до друку 18.10.2023.
Умов.-друк. арк. 2,6. Обл.-вид. арк. 2,8.
Зам. Н-073.

